

Σημάδια «φούσκας» πίσω από το ράλι του αμερικανικού χρηματιστηρίου

Υπερτιμημένη η αγορά, προειδοποιεί ο νομπελίστας οικονομολόγος Ρ. Σίλερ

Η τελευταία φορά που είχε ακούσει ο Ρόμπερτ Σίλερ τους επενδυτές του χρηματιστηρίου της Νέας Υόρκης να μιλούν όπως σήμερα ήταν το 2000. Η συνέχεια δεν ήταν καλή για όσους προέβλεπαν άνοδο της αγοράς. Τότε, λέει ο κάτοχος Βραβείου Νομπέλ οικονομολόγος, οι επενδυτές είχαν ενθουσιαστεί από το «αφήγημα περί νέας εποχής» τεχνολογικής μεταμόρφωσης: Το Διαδίκτυο είχε αναπροσδιορίσει το επιχειρείν στην Αμερική και είχε καταστήσει απαραίτητους ορισμένους από τους δείκτες που παραδοσιακά χρησιμοποιούν οι επενδυτές, ώστε να κρίνουν σε τι κατάσταση βρίσκεται η αγορά.

Σήμερα, η αλλαγή για την οποία όλοι μιλούν είναι πολιτική: τα σχέδια του κ. Τραμπ να άρει πολλούς κανονιστικούς περιορισμούς, να μειώσει τη φορολογία και να ενισχύσει την οικονομική ανάπτυξη με αύξηση των δαπανών για έργα υποδομής κατά 1 τρις. δολάρια. «Και οι δύο εποχές είναι επαναστατικές», λέει ο κ. Σίλερ, ο οποίος είναι διάσημος, διότι είχε προειδοποιήσει τόσο για τη «φούσκα» του .com όσο και για τη «φούσκα» των ακινήτων που, τελικά, οδήγησε στο ξέσπασμα της παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης.

«Αυτήν τη φορά εμφανίστηκε ένας "μεγάλος ηγέτης". Υπάρχει η εντύπωση πως έχουν όλα αλλάξει», προσθέτει. Η δύναμη του νέου αφηγήματος εξηγεί, κατά τον κ. Σίλερ, γιατί η Wall Street πηγαίνει από ιστορικό ρεκόρ σε ιστορικό ρεκόρ. Γιατί όλοι οι επενδυτές δίνουν προσοχή μόνο στη θετική επίπτωση που μπορεί να έχουν τα σχέδια του κ. Τραμπ, όταν οι απει-

Η δύναμη ενός νέου αφηγήματος λόγω Τραμπ εξηγεί γιατί η Wall Street πηγαίνει από ρεκόρ σε ρεκόρ, επισημαίνει ο Σίλερ (φωτ.) που είχε προβλέψει το σκάσιμο της «φούσκας» των εταιρειών υψηλής τεχνολογίας το 2000.

λής θα μπορούσαν να αποδειχθούν εξίσου σημαντικές. Παρά τις υποσχέσεις του νέου προέδρου, η συγκρουσιακή εξωτερική πολιτική και το ανοργάνωτο στυλ διοίκησης έχουν προκαλέσει αβεβαιότητα, ένα πράγμα που υποτιθεται πως απεχθάνονται οι επενδυτές περισσότερο από κάθε άλλο.

«Δεν θα έλεγα πως ολόκληρη η

αγορά κάνει λάθος, ωστόσο δυσκολεύομαι να εξηγήσω για ποιον λόγο υπάρχει τόσο μικρή μεταβλητότητα στο χρηματιστήριο», λέει ο κ. Νίκολας Μπλουμ, οικονομολόγος του Πανεπιστημίου του Στάνφορντ, ο οποίος εργάστηκε για τον σχεδιασμό του δείκτη μεταβλητότητας VIX.

Ο δείκτης μεταβλητότητας VIX

έχει πέσει κατά 30% από την ημέρα που κέρδισε τις εκλογές ο κ. Τραμπ. Η απλούστερη εξήγηση είναι πως η τιμή των μετοχών έχει μικρότερη σχέση με την εκλογή Τραμπ και μεγαλύτερη με τη γενικότερη βελτίωση της αμερικανικής οικονομίας και την αύξηση των εταιρικών κερδών.

Με το ποσοστό της ανεργίας να έχει υποχωρήσει σημαντικά κάτω από το 5% και την κερδοφορία των εταιρειών που βρίσκονται στον δείκτη S&P 500 να προβλέπεται πως θα αυξηθεί στο υψηλότερο επίπεδο όλων των εποχών το 2017, ίσως δεν πρέπει να προκαλεί έκπληξη το γεγονός πως έχει αυξηθεί τόσο πολύ η τιμή των μετοχών.

Μια δεύτερη, συμπληρωματική, εξήγηση είναι πως απαισιόδοξοι οικονομολόγοι έχουν πέσει τόσο έξω στις προβλέψεις τους για την επίπτωση που θα είχαν σημαντικά γεγονότα, όπως η ευρωπαϊκή κρίση και το Brexit, ώστε πλέον οι επενδυτές να μην τους δίνουν σημασία.

Ο κ. Σίλερ παρατηρεί πως όταν επικρατεί τόσο μεγάλη ευφορία στις αγορές, όπως σήμερα, τότε είναι δύσκολο για έναν επενδυτή να προσέξει τι άλλο συμβαίνει σε μια κοινωνία και να μη στοιχηματίσει μεγάλα ποσά. «Και εγώ μπήκα στον πειρασμό. Ο Τραμπ εξακολουθεί να μιλάει για νέα εποχή για την Αμερική και έτσι κάποιος είτε μπορεί να τον πιστέψει είτε μπορεί να πιστέψει πως τον πίστεψαν οι υπόλοιποι επενδυτές», λέει ο κ. Σίλερ. Όσο για το αν το χρηματιστήριο πλησιάζει σήμερα κοντά στην κορυφή, ο κ. Σίλερ απεχθάνεται να κάνει βραχυπρόθεσμες προβλέψεις.

Οι πέντε παράγοντες που θα καθορίσουν τις τιμές του πετρελαίου

Πέντε παράγοντες θα καθορίσουν το πώς θα διαμορφωθούν οι τιμές του πετρελαίου, που τις τελευταίες ημέρες έχουν υποχωρήσει εκ νέου κατά 10%, στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Νοέμβριο και τη συμφωνία του ΟΠΕΚ.

1. Η παραγωγή οξιστολιθικών
Επειτα από δύο χρόνια συρρίκνωσης, η παραγωγή στις ΗΠΑ αυξήθηκε κατά 300.000 βαρέλια την ημέρα, στα 9,2 εκατ. βαρέλια την ημέρα φέτος, και, σύμφωνα με την αμερικανική Υπηρεσία Ενπληρώσεως για την Ενέργεια (EIA), αναμένεται να αυξηθεί κατά άλλα 500.000 βαρέλια την ημέρα. Εν τω μεταξύ, όμως, στη διάρκεια των δύο ετών που οι τιμές ήταν χαμηλές ο κλάδος συμπύεσε το κόστος και αύξησε έτσι την παραγωγικότητά του.

2. Ο ΟΠΕΚ
Σε πρώτη φάση πέτυχε να εξωθήσει ανοδικά τις τιμές, μετά τη συμφωνία για μείωση της παραγωγής που συνήψε τον Νοέμβριο. Στη συνέχεια, όμως, οι τιμές υποχώρησαν, θέτοντας το καρτέλ ενώπιον δύσκολων αποφάσεων που θα αντιμετώπιζε στη συνεδρίασή του στις 25 Μαΐου. Έχει την επιλογή να παρατείνει την υφιστάμενη συμφωνία, που είναι και το πιθανότερο, καθώς έτσι θα μπορέσει να οδηγήσει σε μείωση των αποθεμάτων του αργού το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Παράλληλα, μπορεί να προχωρήσει σε περαιτέρω μειώσεις της παραγωγής, γνωρίζοντας ότι θα χάσει μερίδιο αγοράς. Και, τέλος, μπορεί να εγκαταλείψει την προσπάθεια να χειραγωγήσει την αγορά και να κηρύξει, κυριολεκτικά, πόλεμο τιμών, όπως έκανε το 2015, μέχρις ότου επλήγησαν οι οικονομίες των χωρών-μελών του, καθώς οι

εξαιρετικά χαμηλές τιμές είχαν ως αποτέλεσμα τη δραματική μείωση των εσόδων τους.

3. Τα αποθέματα
Το μεγαλύτερο πρόβλημα για τον ΟΠΕΚ είναι ότι εξακολουθούν να αυξάνονται τα αποθέματα αργού στις ΗΠΑ. Η νέα υποχώρηση των τελευταίων ημερών άρχισε όταν ανακοινώθηκε ότι είχαν αυξηθεί επί ενάτη συναπτή εβδομάδα, φθάνοντας σε ιστορικά υψηλά των 528 εκατ. βαρελιών.

4. Οι επενδυτές των hedge funds
Στήριξαν τον ΟΠΕΚ, φθάνοντας σε ιστορικά υψηλά τα στοιχήματα στην άνοδο των τιμών τους πρώ-

Το μεγαλύτερο πρόβλημα για τον ΟΠΕΚ είναι ότι εξακολουθούν να αυξάνονται τα αποθέματα αργού στις ΗΠΑ.

τους δύο μήνες του έτους. Τώρα, όμως, είναι δαπανηρό να επιμείνουν, και τα στοιχήματα έχουν αρχίσει να πέφτουν.

5. Η ζήτηση
Είναι γεγονός ότι η προσφορά είναι περίπλοκη και προέρχεται από πολλές πλευρές, αλλά η ζήτηση είναι ευκολότερη να υπολογιστεί. Ο ΟΠΕΚ εκτιμά πως θα αυξηθεί κατά 1,3 εκατ. βαρέλια την ημέρα στα 96,3 εκατ. βαρέλια την ημέρα. Όπως επισημαίνουν αναλυτές της Morgan Stanley, τα συμβατικά αυτοκίνητα αυξάνονται συνεχώς κατά 40 εκατ. ετησίως, που σημαίνει πως θα αυξηθεί η ζήτηση κατά περίπου 600.000 βαρέλια την ημέρα.

ΠΡΙΞ ΓΑΛΙΕΝ ΓΡΕΕΣ

Σάββατο 1^η Απριλίου 2017

Μέγαρο Μουσικής Αθηνών
Αίθουσα Banquet

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΧΡΥΣΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ: AMGEN, MSD, gsk, Roche

ΑΡΓΥΡΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ: gsk, Roche, Bristol-Myers Squibb

ΑΠΛΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ: Astellas, AMGEN, gsk, MSD, Roche

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ PATIENT INITIATIVE AWARD: Astellas, AMGEN, gsk, MSD, Roche

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ GALIEN SCIENTIFIC RESEARCH AWARD: AMGEN, gsk, MSD, Roche

ΧΟΡΗΓΟΣ ΦΙΛΟΣΕΝΙΑΣ: SOFITEL ATHENS AIRPORT

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ: ELIKON

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΕΚΑΤ, ΕΚΑΤ 100.3, Ιατροnet

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ TheDoctor

Ο σημαντικότερος θεσμός βράβευσης της παγκόσμιας φαρμακευτικής έρευνας και καινοτομίας εδραιώθηκε και στην Ελλάδα

21 Φαρμακευτικά Προϊόντα και Διαγνωστικά Μηχανήματα

θα αξιολογηθούν από τα μέλη της κριτικής μας επιτροπής για να αναδειχθούν εκείνα που σώζουν ζωές ή αναβαθμίζουν την ποιότητα ζωής.

PG

32 Σύλλογοι Ασθενών

Συμμετέχουν στη διαδικασία αξιολόγησης για το Βραβείο «Patient Initiative Award» με γνώμονα τις καμπάνιες ενημέρωσης κοινού και τη διεκδίκηση παροχών υγείας από την Πολιτεία.

13 Έλληνες Ερευνητές

Εμπιστεύονται για πρώτη φορά τα Prix Galien Greece διεκδικώντας το Βραβείο «Galien Scientific Research Award» ως επιβράβευση για το σπουδαίο ερευνητικό τους έργο.

Την Τελετή Ανονομής των Prix Galien Greece 2017 θα τιμήσει με την παρουσία του η **Α.Ε. ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κύριος Προκόπιος Παυλόπουλος**, ο οποίος και θα απονεμίσει το **Ανθρωπιστικό Βραβείο «Pro Bono Humanum»** στην μεγάλη Ελληνίδα ευεργέτιδα **κα Αλίκη Περρωτή** για την εγχώρια και διεθνή συνεισφορά της στο χώρο της Υγείας, της Κοινωνικής Ιατρικής και της Εκπαίδευσης.

JP COMMUNICATIONS info@jpcom.gr | www.prixgalien.gr | Prix Galien Greece

Η εκδήλωση θα προβληθεί ζωντανά μέσω live streaming (www.hellasnews.tv/live/) στην επίσημη ιστοσελίδα των βραβείων

